

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб
Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasi@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

www.slglasnik.org

Четвртак, 16. новембар 2023. године

БАЊА ЛУКА

Број 101

Год. XXXII

Жиро рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
НЛБ банка а.д. Бања Лука
562-099-00004292-34
Atos bank а.д. Бања Лука
567-162-10000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
БПШ Банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Addiko Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

2369

Народна скупштина Републике Српске, на основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, сагласно одредбама члана 179. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 66/20), на Шестој редовној сједници, одржаној 3. новембра 2023. године, д о н о с и

РЕЗОЛУЦИЈУ

О ПРОТИВЉЕЊУ АКТИВНОСТИМА ИЗГРАДЊЕ И УСПОСТАВЉАЊА НУКЛЕАРНОГ ОБЈЕКТА ЦЕНТАР ЗА ЗБРИЊАВАЊЕ РАДИОАКТИВНОГ ОТПАДА НА ЛОКАЦИЈИ ТРГОВСКЕ ГОРЕ, ОПШТИНА ДВОР, РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

1. Народна скупштина Републике Српске је упозната да Влада Републике Хрватске планира изградити и успоставити нуклеарни објекат Центар за збрињавање радиоактивног отпада на локацији бившег војног складишта "Черкезовац", које се налази у средишњем дијелу масива Трговске горе, општина Двор, на основу Одлуке о доношењу Националног програма provedбе Стратегије збрињавања радиоактивног отпада, искориштених извора и истрошеног нуклеарног горива - Програм за период до 2025. године са погледом до 2060. године ("Народне новине", бр. 100/18 и 156/22), од 9.11.2018. године.

2. Народна скупштина Републике Српске са забринутошћу констатује да је локација "Черкезовац", општина Двор, одређена за изградњу и успостављање нуклеарног објекта у којем Република Хрватска, у току 2026. године, планира започети активности одлагања отпада ниске и средње радиоактивности из Нуклеарне електране "Кршко", Република Словенија. Имајући у виду чињеницу да је локација "Черкезовац" удаљена само 2,2 km, односно 850 метара ваздушне линије од државне границе Републике Хрватске са БиХ, односно од општине Нови Град Народна скупштина Републике Српске наводи следеће:

- да локација која је одабрана за изградњу нуклеарног објекта представља подручје које обухвата акумулације подземних вода које су врло осјетљиве те се лако и брзо могу загадити. Локација је испресијецана водотоцима који представљају централно сливно подручје према риједи Уни и општинама Нови Град, Крупа на Уни, Козарска Дубица и Костајница, те граду Босанска Крупа у Федерацији Босне и Херцеговине и Хрватској Костајници у Републици Хрватској. Друго сливно подручје одводи воде са ове локације према риједи Купи и према сусједним хрватским општинама. Поток Жировац протиче подручјем предвиђеним за одлагање радиоактивног отпада и директно се улијева у

ријеку Уну, чија се вода користи за пиће, наводњавање земљишта, купање и туристичке садржаје, те би била угрожена радиоактивним и другим честицама опасним по живот и здравље људи. Подручје које чини територију Републике Српске и које се налази у непосредној близини Трговске горе било би изложено знатној опасности усљед евентуалне хаварије, што значи да је могући значајан прекогранични утицај на водне ресурсе;

- да се у непосредној близини Трговске горе налазе површински водотокови, што значи да је повећан ризик од плавлена у максималном хидролошком пику, па је на том подручју могућа интензивна контаминација вода. Поред тога, предметни захват се налази у сливу осјетљивог подручја (Дунавски слив) који такође може бити угрожен;

- да с обзиром на геолошки положај, односно конфигурацију терена, предметна локација може имати двије трећине утицаја на животну средину, здравље становништва и територију Републике Српске и БиХ из разлога што је подручје које окружује локацију само једном трећином на територији Републике Хрватске, а двије трећине утицаја је могуће на територији Републике Српске и БиХ;

- да је предметна локација удаљена 2,2 km од Парка природе "Уна", који је проглашен заштићеним природним добром категорије V на основу Одлуке Владе Републике Српске, број: 04/1-012-2-2363/19, од 14.9.2019. године ("Службени гласник Републике Српске", број 79/19). Парк природе "Уна" се налази на крајњем сјеверозападном дијелу БиХ и Републике Српске. Простире се на четири општине у Републици Српској, и то: Крупа на Уни, Нови Град, Костајница и Козарска Дубица. Цијелом својом дужином, на овом дијелу, ријека Уна граничи са Републиком Хрватском. Дужина ријеке Уне обухваћене заштићеним подручјем износи 95 km. Основну вриједност овог подручја чине чиста и смарадна ријека Уна, низ хидролошких, геоморфолошких и других феномена, међу којима се истичу многи седрени облици, брзаци, водопади, аде и ријечна језера, као и нераскидива обална вегетација која прати ријеку дуж цијелог њеног тока. Уна је својим процесом стварања седре и седрених феномена уникатна природна појава и у периоду ниског водостаја ријеке, седрене формације посебно долазе до изражаја, када постају "пристаниште" великом броју птица. Посебну вриједност подручја чине станишта бројних врста риба. У ријечи Уни је идентификовано 39 различитих врста риба, што је свакако сврстава у ред наших најбогатијих ријека. Трећа специфичност Парка природе "Уна" су непоновљиви пејзажи. Подручје је стављено у режим заштите III степена, који подразумијева активну заштиту и могућност одрживог коришћења, с тим да је забрањена изградња индустријских, инфраструктурних, хидротехничких и других објеката чији рад и постојање могу изазвати неповољне промјене квалитета земљишта, воде, ваздуха, живог свијета, љепоте предјела, културних добара и њихове околине, као и испуштање токсичних, органски оптерећених и топлински загађених вода, течности или материја у ријеку Уну, што указује да локација Трговске горе, због непосредне близине Парка природе "Уна", није прихватљива за изградњу и успостављање предметног нуклеарног објекта, због утицаја на заштићена природна добра и негативног утицаја на туристичке потенцијале овог подручја;

- да је подручје Трговске горе изграђено од шкриљаца, пјешчара, силтита, кречњака и доломита са стрмим нагибима и унутрашњим пукотинама те су стијене водопрпусне, што додатно указује да локација није прихватљива за одлагање радиоактивног отпада, с обзиром на геолошку структуру предметног подручја;

- да је подручје Трговске горе у геолошком смислу врло неповољно јер се налази на рубу тектонске навлаке којом су карбонске стијене навучене на тријаске карбонате. Ради се о 7. зони максимално очекиваних интензитета за повратни период од 500 година са утврђеним вертикалним и хоризонталним расједима. Неотектоника са активним расједима овог подручја узрокована је континуираним кретањем Јадранске микроплоче ка сјеверу, због тога долази до деформације земљине коре на контакту Динарида и Па-

нонског басена. На основу досадашњих анализа, позиције епицентара и фокалних механизма, издвојена су три система расједа, од којих је најдоминантнији са пружањем по правцу СЗ-ЈИ (Покупско-бањалучки). Земљотреси који су се десили у непосредној близини подручја Трговске горе имали су веома значајне ефекте и најјачи су земљотреси у инструменталном периоду на подручју Републике Хрватске и БиХ. Имајући ово у виду, локација "Черкезовац" лежи на озбиљном активном систему расједа и у непосредној је близини два изузетно трусна подручја, бањалучки регион у БиХ и Покупско-петрињске области у Републици Хрватској, који се за сада издвајају по најјачим догођеним земљотресима у инструменталном периоду (задњих 100 година), што указује на веома озбиљне сеизмолошке карактеристике овог подручја;

- да је локација "Черкезовац" одабрана искључиво на основу чињенице да у општини Двор постоји мањи број становника усљед миграције становништва у претходним ратним дешавањима, с тим да је у потпуности занемарена чињеница да би нуклеарни објекат могао угрозити животе и здравље око 364,970 хиљада становника, који, према подацима Агенције за статистику БиХ, односно према коначним резултатима пописа становништва, домаћинстава и станова из 2013. године, живе у општинама и градовима у подручју слива и подслива ријеке Уне, што значајно утиче на демографску ситуацију потенцијално угроженог подручја на територији Републике Српске;

- да ефекти по здравље од изложености зрачењу могу бити детерминистички и могу се јавити убрзо након излагања или стохастички, који се очитују много година након излагања. Поред тога, већ постоји негативан утицај на психолошки аспект здравља становништва на подручју Републике Српске усљед сазнања о чињеници да ће у њиховој непосредној близини бити изграђен нуклеарни објекат који може озбиљно угрозити животе и здравље људи, те у будућности негативно утицати на животе и здравље њихових потомака;

- да ће изградња нуклеарног објекта имати негативан утицај на социо-економски аспект живота становништва на подручју Републике Српске и БиХ, с обзиром на то да је предметно подручје изузетно повољно за органску пољопривреду, као и због чињенице да се становништво на том подручју бави пољопривредном производњом која би била угрожена изградњом објекта ове намјене;

- да је локација Трговске горе удаљена 3,5 km од културног добра "Историјска грађевина - Вијећница у Новом Граду", које је уписано у Листу свјетске баштине у БиХ (UNESCO) и представља национални споменик Босне и Херцеговине.

3. Народна скупштина Републике Српске изражава забринутост због чињенице да је Република Хрватска на нетранспарентан начин и без прелиминарне процјене подобности локације извршила одабир локације "Черкезовац" као локацију за одлагање радиоактивног отпада без претходног укључивања Републике Српске и БиХ у поступак одабира локације.

4. Народна скупштина Републике Српске сматра да Република Српска и БиХ нису благовремено укључене у спровођење стратешке процјене утицаја на животну средину јер на благовремено достављене примједбе и коментаре из Републике Српске и БиХ није достављен званичан одговор од стране Републике Хрватске, темељем чега су прекршене одредбе Протокола о стратешкој процјени животне средине уз Конвенцију о процјени утицаја на животну средину преко државних граница (SEA протокол), који је БиХ ратификовала Одлуком број: 01.02-02-05-2-2867/16, од 15.12.2016. године ("Службени гласник БиХ" - МУ, број: 3/17).

5. Народна скупштина Републике Српске захтијева да Република Хрватска преиспита разлоге због којих је одабрала Трговску гору као локацију за изградњу спорног нуклеарног објекта те да се Републици Српској и БиХ достави образложен попис свих параметара због којих је наведени локалитет одабран и због којих се сматра повољнијим у односу на друге локације утврђене Стратегијом

просторног развоја Републике Хрватске, која је била на снази прије доношења Националног програма provedбе Стратегије збрињавања радиоактивног отпада, искориштених извора и истрошеног нуклеарног горива - Програм за период до 2025. године са погледом до 2060. године.

6. Народна скупштина Републике Српске сматра да је назив планираног нуклеарног објекта Центар за збрињавање радиоактивног отпада на локацији бившег војног складишта "Черкезовац" одабран са намјером да се истим умањи значај процјене утицаја на животну средину у смислу одредаба Конвенције о процјени утицаја на животну средину преко државних граница (ЕСПОО конвенција), коју је БиХ ратификовала Одлуком број: 01-011-2157-32/32/09, од 12.8.2009. године ("Службени гласник БиХ" - МУ, број: 8/09).

7. Народна скупштина Републике Српске указује да до сада није забиљежен случај изградње нуклеарног објекта на граници са другом државом која нема изграђене нуклеарне објекте. На јасну намјеру Републике Хрватске да изгради и успостави нуклеарни објекат на предметној локацији указује чињеница да је у Двору у априлу 2022. године, путем носиоца пројекта Фонда за финансирање изградње и збрињавање радиоактивног отпада и истрошеног нуклеарног горива Нуклеарне електране "Кршко", отворен Инфо центар о радиоактивном отпаду, чији је циљ укључивање, информисање и едукација локалног становништва и јавности о збрињавању радиоактивног отпада на локацији Трговске горе.

8. Имајући у виду чињенице наведене у т. 1-6 ове резолуције, Народна скупштина Републике Српске сматра да је апсолутно неприхватљива и недопустива намјера Републике Хрватске да изгради нуклеарни објекат на локацији Трговске горе и тражи од надлежних органа у Републици Српској и Босни и Херцеговини, односно Предсједника Републике Српске, Владе Републике Српске и ресорних министарстава, Савјета министара БиХ, Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, Дома народа Парламентарне скупштине БиХ и Владе Федерације БиХ, а посебно од Предсједништва БиХ, да с циљем заштите безбједности и здравља својих грађана интензивирају и координирају све расположиве политичке, правне и дипломатске активности у складу са одредбама међународног права с циљем спречавања Републике Хрватске да одложи радиоактивни отпад, истрошене изворе и истрошено нуклеарно гориво на локацији Трговске горе.

9. Народна скупштина Републике Српске позива Предсједништво БиХ, у чијој је искључивој надлежности спољна политика БиХ, да што прије размотри Информацију о активностима надлежних институција Републике Српске и БиХ поводом намјере Републике Хрватке да одлаже радиоактивни и нуклеарни отпад на локацији Трговска гора у непосредној близини границе са Републиком Српском и БиХ, број: 02/4.01-7-011-1107/23, од 6.6.2023. године, те да заузме јасне ставове о овом питању и наложи доношење низа конкретних системских мјера политичке, правне и дипломатске природе, које ће обезбиједити политички договор или правне радње који ће онемогућити Републику Хрватску да изгради и успостави нуклеарни објекат и у њему одложи радиоактивни отпад, те да о томе обавијести Републику Хрватску, релевантне међународне организације, Европску комисију и Европски парламент.

10. Народна скупштина Републике Српске позива Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ, Дом народа Парламентарне скупштине БиХ и групу посланика "Зелени клуб" у Парламенту БиХ да у Парламенту БиХ усвоје нову резолуцију о противљењу намјерама Републике Хрватске и да о њеном садржају, путем својих руководстава и представника, упознају највише представнике земаља Европске уније, Европске комисије, Европског парламента, Међународне заједнице за атомску енергију и друге међународне органе и агенције које су надлежне за ову област.

11. Народна скупштина Републике Српске тражи да Република Хрватска предузме активности с циљем обустављања од примјене Стратегије збрињавања радиоактивног отпада, искориштених извора и истрошеног нуклеарног

горива, као и Националног програма за спровођење Стратегије збрињавања радиоактивног отпада, искориштених извора и истрошеног нуклеарног горива, у дијелу који се односи на одабир бившег војног складишта "Черкезовац", као локације на којој ће бити изграђен нуклеарни објекат, док се од стране Републике Хрватске не доставе образложени разлози о начину одабира наведеног локалитета у односу на друге предвиђене локације, односно алтернативе.

Народна скупштина Републике Српске сматра да је трајно одустајање Републике Хрватске од намјере да складишти радиоактивни и нуклеарни отпад на предметној локацији једино прихватљиво рјешење за Републику Српску и БиХ.

12. Народна скупштина Републике Српске подржава рад и активности Правног и Експертског тима, који су предвиђени закључцима Стратегије заштите правног интереса БиХ везано за питања одлагања радиоактивног отпада на локацији Трговске горе, научна истраживања која су у току, као и укључивање стручне и академске заједнице, градова и општина који се налазе у сливу ријеке Уне те невладиних организација које се баве питањима заштите животне средине, у креирање и вођење информативне кампање у јавним медијима и у све друге облике изражавања незадовољства и неслагања са намјером Републике Хрватске по овом питању.

13. Народна скупштина Републике Српске тражи од Владе Републике Српске да путем Министарства иностраних послова БиХ затражи званичан став Владе Републике Хрватске по питању активности на изградњи и успостављању нуклеарног објекта на Трговској гори, а везано за изјаву предсједника Владе Републике Хрватске Андреја Пленковића, у којој Република Хрватска привремено до 2028. године одустаје од одлагања радиоактивног и нуклеарног отпада на локацији Трговска гора.

14. Резолуција ће бити објављена у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 02/1-021-1248/23
3. новембра 2023. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Др **Ненад Стевандић**, с.р.